

Volk van dijkenbouwers

dijk in aanbouw

Nederland heeft altijd een verwoede strijd tegen de zee moeten leveren. Dat zal je niet verwonderen, als je bedenkt dat bijna de helft van het grondgebied lager ligt dan de gemiddelde zeespiegel. Zonder de duinen en de dijken zou het land ten westen van de lijn Bergen-op-Zoom, Breda, 's-Hertogenbosch, Utrecht, Zwolle, Meppel gewoonweg niet bestaan! Het was dus wel noodzakelijk, dat de Nederlanders zich tegen de kracht van de zee beschermden: in de loop van hun bestaan in de "Lage Landen bij de Zee" legden ze dan ook niet minder dan 3700 km duin en dijk aan, een afstand van Amsterdam tot in het hart van de Sahara. En toch bleek het vernuft en de levenskracht van het Nederlandse volk niet groot genoeg, toen in de nacht van 31 januari op 1 februari 1953 één der grootste natuurrampen het land trof; de catastrofale storm eiste 1835 slachtoffers en kostte de gemeenschap ongeveer 875 miljoen gulden. Niet minder dan 133 000 ha cultuurgrond werden door de ramp getroffen. En toch kon deze catastrofe het Nederlandse volk niet ontmoedigen, want het streed dapper door, niet alleen om zich tegen de wrede zee te beschermen, maar zelfs om land op haar te veroveren.

Reeds in de 19e eeuw begonnen de Nederlanders met hun gedurfd werk: tussen 1848 en 1862 werd het Haarlemmermeer reeds drooggelegd waardoor 18 000 ha grond werd gewonnen. In 1920 startten de Nederlanders met een nog stouter opzet: het afsluiten en het gedeeltelijk droogleggen van de Zuiderzee. De afsluitdijk kwam in 1932 klaar. Dit monument van technisch vernuft is ongeveer 30 km lang en verbindt Wieringen met Friesland. Daarnaast had men het plan opgevat vijf polders met een gezamenlijke oppervlakte van 220 000 ha droog te leggen. Eerst kwam de Wieringermeerpolder klaar en in 1942 en 1956 respectievelijk de Noordoostpolder en de Oosterpolder. Dat deze inpolderingswerken een fantastische realisatie zijn, wordt pas duidelijk als je weet, dat dergelijke onderneming het bouwen van dijken, het droogleggen, het ontginnen en het koloniseren van het veroverde land omvat. Het aanleggen van de Noordoostpolder b.v. was een ware krachtproef. Toen de afsluitdijk in 1932 toeliet de Zuiderzee voortaan IJsselmeer te noemen, kon men met het grote werk beginnen. In 1940 werd een stevig fundament op de bodem van het meer gelegd. Hierop bouwde men twee perskaden, waartussen zand werd aangebracht. Na maandenlange arbeid kwam de waterkering, d.i. het

bolwerk, waarachter het nieuwe land moest ontstaan, tot stand. Met de sluiting van de dijk was meteen het terrein van de nieuwe polder afgebakend. Dan begonnen de bemalingswerken, d.w.z. het overtollige water werd weggepompt. In december 1941 was deze karwei klaar en viel de polder droog. Nu moest de zeebodem in vruchtbare cultuurgrond worden omgetoverd. Er moesten vooraf kanalen, vaarten, sloten en greppels worden gegraven en de grond gelijkgemaakt. Dan pas kon men het nieuwe land ontginnen. Op 1 december 1942 werd de eerste boerderij betrokken en verzezen de eerste barakkenkampen, waarin de landarbeiders gingen wonen. Aanvankelijk ging alles tamelijk traag; er moesten wegen worden aangelegd, huizen gebouwd en weldra ook scholen. Maar er heerste onder de pioniers een zeer stevige band, want ze hadden allen de opdracht aanvaard van dit nieuwe land iets te maken. Na 1947 ging de ontsluiting van het veroverde land pas zeer goed vooruit: de bevolking steeg van 1817 eenheden in 1947 tot 5217 in 1950. Op dit ogenblik telt de Noordoostpolder ongeveer 30 000 inwoners. De stad Emmeloord werd de grootste bewoonde kern en slurpte één derde van de totale bevolking op.

De cultuurgrond heeft momenteel een oppervlakte van meer dan 40 000 ha, die door 1578 bedrijven wordt bewerkt en verzorgd. Het landschap wordt beheerst door

aaneengesloten gelijkvormige kavels van ongeveer dezelfde afmetingen. Deze kavels worden door rechte "tochten" en wegen gescheiden. De boerderijen gelijken op het eerste gezicht op villa's en tussen de hoeven staan de frisse blokjes van één, twee of drie woningen, die voor de huisvesting van de landarbeiders en hun gezinnen bestemd zijn. De Noordoostpolder werd zeer systematisch aangelegd: hij treft de bezoeker door zijn netheid, zijn verre horizonden en zijn harmonisch geheel. De veroverde bodem is zeer vruchtbaar, zoals blijkt uit de eerste resultaten: 50 000 kg suikerbieten per ha, 4500 kg tarwe. Verder produceert deze polder massa's aardappelen, gerst, vlas, erwten en uien. Gemiddeld levert elke koe 4800 liter melk per jaar. De Noordoostpolder telt reeds afzetgebieden buiten Europa. Het nieuwe gebied leent zich tevens uitstekend voor de vestiging van nieuwe industrieën, naast de reeds bestaande aardewerk-, glas- en

In zijn harde strijd tegen de zee slaagde het Nederlandse volk er zelfs in grond op deze ongenadige kracht te veroveren. Met het bouwen van de afsluitdijk lagen 220 000 ha in het bereik van de ingenieuze Nederlander. Eén van de grootste verwezenlijkingen was de Noordoostpolder, die dank zij zijn vruchtbaarheid aan duizenden nieuwe levensmogelijkheden bood.

kledingnijverheid. Alle terreinen zijn immers op het elektriciteits-, waterleiding- en rioleringsnet aangesloten. Emmeloord beschikt ook al over technische scholen, die de toekomstige industrie-arbeiders vormen.

Ingenieur Minderhoud, landdrost (=bestuurder) van de Noordoostpolder, zei, toen hij het bestuur over dit veroverde land neerlegde: "Ik laat een gemeenschap achter, waarin ik vertrouwen heb".

